טו א מיי' פ"ג מהל' נדרים הלכה טו סמג לאוין רמב :

טז ב מיי' פי"ג מהל' נדרים הלכה יד סמג לאוין רמב טוש"ע י"ד סימן רלד סעיף נד :

נושא
האם ניתן לפשוט שאלתו של רמי בר חמא (בדין האומר הרי עלי כבשר זבח שלמים) מסוגייתנו

מבנה
①②
ב' לשונות

הבדלות ההבדל בין ב' הלשונות
△ התם/הכא

מר זוטרא בריה דרב מרי אמר האי היינו דרמי בר חמא דבעי רמי בר חמא הרי עלי כבשר זבח שלמים מהו: כי מתפיס איניש, בעיקרא מתפיס או דלמא בצננא מתפיס? מי דמי התם כיון דאמר הרי עלי כבשר זבח שלמים אע"ג דלאחר שנזרק דמו מצי אכיל ליה בחוץ מיקדש קדיש, אבל הכא אי ס"ד בצננא קא מתפיס הא הפר לה בעלה. איכא דאמרי היינו דרמי בר חמא ודאי: אמרה לה הריני נזירה בעיקביך מהו: הריני בעיקביך בכולא מילתא ושריא או דלמא כמקמי דליפר לה בעלה ואסירא? ת"ש האשה שנדרה בנזיר ושמע בעלה ואמר ואני אינו יכול להפר ואי סלקא דעתך כי אמר לה הריני בעיקביך בעיקרא קא מתפיס, ליפר לה לדידה ולוקים דידיה אלא לאו ש"מ בכולא מילתא מתפיס והלכך הוא דלא מצי מיפר הא אשה דאמרה הריני בעיקביך היא נמי מותרת, לא, לעולם בעיקרא (א) מתפיס והכא כיון דאמר לה ואני כאומר קיים ליכי דמי, ואי מתשיל אהקמתו מצי מיפר, ואי לא, לא: הריני נזיר ואת ואמרה אמן מיפר את שלה ושלו קיים: ורמינהו הריני נזיר ואת ואמרה אמן שניהם אסורין ואם לאו שניהם מותרין מפני שתלה נדרו בנדרה אמר רב יהודה תני מיפר את שלה ושלו קיים אביי אמר אפי' תימא כדקתני ברייתא כגון דקאמר לה הריני נזיר ואת דקא תלי נדרו בנדרה ומתניתין

איכא דאמרי היינו דרמי בר חמא ודאי · איכא למיפשט בעיא דרמי מברייתא דלעיל ואין לדחות דחיה זו שבא לחלק ביניהם דודאי דמו אהדדי : **אמרה** לה הריני בעיקביך · פירוש האשה שנדרה בנזיר ושמעה חבירתה ואמרה לה "הריני בעיקביך" כאילו אמרה "הריני בסופך" לשון "והוא תשופנו עקב" (בראשית ג) כלומר בסוף דרכך - אם תותר את גם אני אהיה מותרת שלא אקבל עלי נזירות ולא יחול עלי או דלמא כי מקמי דליפר לה בעלה ואסורה כי "בעיקביך" יש לפרשו כמו "עקב אשר שמע אברהם בקולי וגו'" (שם כו) ואפילו אם תותר הראשונה, השניה אסורה, דבדעתה להיות כמעיקרא קודם שיפר לה בעלה וכשאמרה "בעיקביך" כאילו אמרה "ואני" דאמרינן לעיל בברייתא 'היא מותרת וחבירתה אסורה' דכיון דחל עליה נזירות לא פקע בהתרת הראשונה, דבעל מיגז גייז : **ואי** ס"ד כי אמר בעיקביך בעיקרא קמתפיס · ואפילו תותר הראשונה השניה אסורה א"כ במתניתין נמי אמאי אינו מיפר לה ליפר לה דידה ולוקים דידיה אלא ש"מ בכולה מלתא מיתפיס ואותה שאמרה "בעיקביך" היא נמי מותרת ואריכות לשון בעלמא הוא וה"נ דעת הבעל כי אמר לה "ואני" דעתיה אכולה מילתא אם תותר היא שגם הוא יהיה מותר ולא יחול, הלכך לא מצי מיפר דקאי בלא יחל דברו, ואם תאמר והא במתניתין לא אמר כ"א "ואני" וי"ל דהכי מדמי ליה דכי היכי דאשה דאמרה "הריני בעיקביך" בכולה מילתא ה"נ בבעל בכולה מילתא מיתפיס דנהי דודאי דאינש בעלמא שאמר "ואני" דעתו כמעיקרא מפני שאין בידו להתיר ואינו נותן דעתו להתיר אבל בעל שבידו להתירה דעתו להתיר יותר משאר מתפיסים והוי כאילו אמר "הריני בעיקביך" ודאי, לא, לעולם כמעיקרא מתפיס ומ"מ אינו יכול להפר הכא כיון דאמר "ואני" כאומר קיים ליכי דמי, אי מתשיל אהקמתו מיפר, ואי לא, לא : **ורמינהו** הריני נזיר ואת ואמרה אמן שניהם אסורין ואי לאו שניהם מותרים מפני שתלה נדרו בנדרה · וסבירא ליה דבעל מיעקר קא עקר ואי יפר לה גם שלו יותר [וקאי] בלא יחל דסבירא ליה לתנא דברייתא דהכי קאמר הריני נזיר אם את ואפילו לא אמר אם ולכך אם אמרה אמן שניהן אסורין והיינו דקפריך אמתני' דקתני כי אמר לה הריני נזיר ואת דמיפר שלה ושלו קיים ואם לאו שלא אמרה אמן שניהם מותרין מפני שתלה נדרו בנדרה ולא *) דינא להיות נזיר אם לא תהיה גם היא נזירה : **אמר** רב יהודה תני · ברישא מיפר שלה ושלו קיים כמתני' ג] ותני ברישא שניהם אסורין עד שלא יפר ולא כמו שהיינו סבורין מעיקרא שאינו יכול להפר את שלה דנהי דסיפא משמע שתלה נדרו בנדרה דקאמר ואם לאו שניהם מותרין אפ"ה יכול להפר שלה משום דסבירא ליה להאי תנא דבעל מיגז גייז וזהו החידוש דאתא לאשמעינן אבל רישא דקתני אסורים כל זמן שלא הפר אין זה שום חידוש דפשיטא דשניהם אסורין כל זמן שלא הפר : **אביי** אמר אפי' תימא כדקתני ברייתא כגון דאמר והם את דקא תלי נדרו בנדרה מתני' דקתני הריני נזיר ואת משום הכי מיפר שלה ושלו קיים · [פי'] ברייתא כגון דאמר לה הריני נזיר ואם את שתלה נדרו בנדרה כלומר אם את נזירה גם נזירותי יחול [לפיכך] שניהם אסורין ואינו יכול להפר כדמשמע לישנא ושניהם אסורין והיינו טעמא לפי שתלה נדרו בנדרה ואם יפר את שלה גם את שלו יתבטל וקאי בלא יחל דסבירא ליה דבעל מיעקר עקר ומתני' דקתני הריני נזיר ואת פירוש שאינו תולה נדרו בנדרה אלא הוא מקבל אנפשיה ממה נפשך ד] ואת פי' שאינו תולה נדרו בנדרה אלא הוא מקבל נזירות אנפשיה ואת דקאמר ששאל לה אם גם היא מגיא לקבל נזירות אנפשה ואת דקאמר ששאל בתמיה בלשון שאלה קאמר לה כלומר רוצה את להיות נודרת כמו כן :
באשה

*) נ"ל לא

מר זוטרא בריה דרב מרי אמר · הא דמיבעיא לן הכא אשה שנדרה בנזיר ושמעה חבירתה ואמרה ואני ושמע בעלה של ראשונה והפר לה אפילו למ"ד בעל מיגז גייז היינו דבעי רמי בר חמא בפ"ק דמסכת נדרים (ג) : **הרי עלי כבשר זבחי שלמים** · כגון שמונח לפניו בשר זבח שלמים ומחית נמי דהיתרא קמיה ואמר זה כזה מהו : **כי מתפיס איניש בעיקרא מתפיס** · כדהוין הני זבחי שלמים קודם זריקה ואסירא : **או דילמא** א) **בצננא מתפיס** · בהתירא דאית ביה והיינו לאחר זריקה שהותר בשר באכילה ושריא ב) בצננא היינו לבסוף דכל דבר שהוא חם מצטנן לבסוף וה"נ לגבי הך איתתא כי אמרה ואני אי אמרת דבעיקרא מתפיס הויא לה כקודם הפרה ואסירא ואי אמרת דמיתפסה בצננא הויא לה כלאחר הפרה ושריא : **מי דמי התם כי אמר הרי עלי כבשר זבחי שלמים** · אפי' אמרת דבצננא מיתפיס אפ"ה אסור דזבחי שלמים לאחר זריקת דמים מיקדש קדיש ג) דאינו נאכל אלא לשני ימים ולילה אחד (ג) דאיכא למימר הכי איתפיס בצננא דאם לא כן מאי אהני דיבוריה : **אבל הכא כו'** · ולא דמי כלל ומהכא לא תפשוט : **איכא דאמרי היינו דרמי בר חמא** · דאמר אע"ג דלאחר זריקת דמים מיקדש קדיש כיון דמצי אכיל ליה חוץ לחומת עזרה בכל העיר אי אמרת ד) בצננא תפיס ודאי שרי אלא הכי איבעיא ה) לך א] (ודאי) אמרה (ד) ט : **הריני בעיקביך** · ובא בעלה של ראשונה והפר לה איבעיא דמ"ד בעל מיגז גייז מהו [מי] ו) אמרינן הא דקאמרה לה הריני בעיקביך ז) בכולי מלתא משמע אם לנזירות לנזירות אם ח) להיפר היפר וכיון דהיפר בעלה לראשונה מישתריא נמי [ה] בעיקביך משמע בסוף : **או דלמא כמיקמי דליפר לה בעלה** · משמע דמשמע כמו דאמרה הריני נזירה כמותיך עד סוף נזירותיך דהיינו סמוך להפרה דבעל דנזירותה משכה ואזלה עד שהפר לה בעל וכשהפר לה בעל אזלה לה בסוף נזירותה ולעולם מיקמי דליפר לה בעל קאמרה וכי הפר לה בעלה לראשונה, אסורה חבירתה : **ת"ש האשה שנדרה בנזיר ושמע בעלה ואמר ואני אינו יכול להפר ואי ס"ד דכי אמר לה הריני בעיקביך** (ה) **כמעיקרא** · מקמי הפרה משמע וקיימא לן נמי דבעל מיגז גייז וכ"ש היכא דאמר ואני סתם ולא אמר בעיקביך דמשמע דבעיקרא מיתפיס א"כ אשתכח דכי קאמר לה ואני משמע דניחא ליה דתתקיים עילוה נזירות עד דלימא איהו ואני ולקביל עילוי' נזירות וליפר לה נזירות דידה ולקיים נזירות דידיה הא ט) לאו איתפיס בנדרה אלא במקמי הפרה אלא לאו ש"מ מדאינו יכול להפר לה ב] דבכולה מילתא מיתפיס והלכך הוא לא מצי מיפר דאי מיפר את שלה נמצא מיפר את שלו הא אשה אחרת דאמרה לה הריני בעיקביך כיון דהיפר בעל לראשונה איהי נמי מותרת : **לא,לעולם** · אימא לך דבעיקרא מתפיס : **והכא** · טעמא מאי הוא דלא מצי מיפר לה דכיון דאמר לה ואני כאומר קיים ליכי דמי : **"הריני נזיר ואת" ואמרה "אמן" "מיפר את שלה** · והאי דאמר לה ואת לא הוי קיום לפי שאין אדם יכול להזיר את אשתו בנזיר : **מפני שתלה נדרו בנדרה** · דמשמע דקאמר הריני נזיר אם את תהא נזירה וכיון דלא אמרה אמן שניהם מותרין : **אביי אמר אפי' תימא** (ו) · שניהם י) (מותרין) ולא קשיא,ובמאי עסקינן בברייתא כגון דאמר לה "הריני נזיר ואת" דמשמע דקאמר לה "הריני נזיר אם תהא נזירה" והלכך היכא דאמרה "אמן" שניהם אסורין וכי לא אמרה "אמן" שניהם מותרין שכן הוא תולה נדרו בנדרה :
ומתני'

נדרים יא: ע"ש

[תוספתא פ"ג]

פי' הרא"ש

רב זוטרא בריה דרב מארי אמר היינו דרמי בר חמא דבעי רמי בר חמא הרי עלי כבשר זבחי שלמים מהו פי' ר"ת דרב זוטרא בא ליישב דלא תקשי הנך תרתי ברייתות אהדדי ומשום הכי תפשוט בעיא דרמי בר חמא וס"ל לרב זוטרא דבהלכתא תנאי סברי בעל מיעקר עקר כדמוכח ברייתא קמייתא מראיה שביאה עולת העוף ואם שתת יין ונטמאת למתים אינה סופגת את הארבעי' ואפ"ה סוברת ברייתא בתרייתא דחברתה אסורה משום דבעיקרא קא מתפיס דאע"פ שהפר לה בעלה · ותפשוט מהכא הא דבעי רמי בר חמא פ"ק דנדרים אם היה לפניו בשר זבחי שלמים לאחר זריקה ואמר פירות הללו כזה מהו · מי אמרי' בעיקר כמו שהיה לפני זריקה קא מתפיס ואסיר או דלמא בצננא קא מתפיס כמו שהיה עתה לאחר זריקה שנצטנן האיסור והלך לו קא מתפיס · ומהכא תפשוט דבעיקר' קא מתפיס · א"ת אי מיעקר עקר מה בין זה לאומר הריני נזיר ואמר חבירו ואני דאמרינן הותר הראשון הותרו כולן · וי"ל דלא דמי התם דעוקר הנדר ע"י חרטה עשה הנדר טעות והוי כאילו לא נדר מעולם אבל בעל שמפר בלא חרטה כיון שאינו עושה הנדר טעות היה נדר באותה שעה ויכולה להתפיס בה · אך גזירת הכתוב שיבטל לה בעלה ולא תספוג מ' על ששתת יין ונטמאת למתים · א"ת היכא בעי למפשט מהכא בעיא דרמי בר חמא דהויא לאחר זריקה כדמוכח סוגייא דהתם הלכך שייך למימר בה בדהשתא קא מתפיס · אבל הכא אמר "ואני" קודם שהפר לה בעלה הלכך מסתבר למימר בעיקר קא מתפיס · וי"ל כיון דמיעקר עקר איגלאי מלתא דבשעה שאמר "ואני" היתה הראשונה מותרת והו"ל כמתפיס בבשר זבחי שלמים לאחר זריקה · א"ת השתא דאמרי' דבעיקרא קא מתפיס א"כ אפי' אמרה "ואני" אחר שהפר לה בעלה תהא אסורה מידי דהוה מתפיס בבשר זבחי שלמים לאחר זריקה [illegible] מהכא דבעיקרא קא מתפיס ב"ל דלא דמי דודאי בשלמים אפי' לאחר זריקה שם זבח עליהם ואיכא למי' דכוונתו להתפיס בעיקרו אבל אשה לאחר הפרה אין שום נזירות עליה והוי כאדם שלא נדר מעולם [illegible] התם כיון דאמר "הרי עלי כבשר זבחי שלמים" אע"ג דמצי אכיל ליה בחוץ מיקדש קדיש ואיכא למי' מפעי פעי האי נדר וסבור שיכול להתפיס בשלמים לאחר זריקה ולכך אמר בצננא [illegible] ולמי' דבצננא קמתפיס · והיה קשה להר"ם [illegible] למר זוטרא דאע"ג דבעל מיעקר היה חברתה אסורה · דהיכא פשיטא ליה לתלמודא [illegible]

נושא
מה משמעות
"הריני נזירה בעקביך"

נוסחת הריב"ן

א) בשיטה: ב) פ"א בלינגא והיינו לבסוף כו': ג) בכ"י כתוב כאן גליון דאינו נאכל אלא לשני ימים ולילה אחד דאיכא למימר להכי אתפיס בלינגא שלא יהא נאכל אלא לשני ימים ולילה אחד אלא הכא ליכא למימר דאתפיס בלינגא דא"כ מאי אהני דבוריה הס"ד ואח"כ מה"ד אבל הכא : ד) דבלינגא : ה) לן : ו) מהו דאמרינן כאי דקאמרה : ז) בכולה: ח) לסיתר לסיתר: ט) לא: י) אסורין :

הגהות הב"ח

(א) גמ' לעולם בעיקרא קא מתפיס והכא : (ב) רש"י ד"ה מר זוטרא וכו' דמס' נדרים כ"ב סוף דף יא ע"ב : (ג) ד"ה מי דמי וכו' ולילה אחד ואיכא למימר דהכי איתפיס בלינגא דאם לא כן מאי אהני : (ד) ד"ה איכא דאמרי וכו' אמרה לה הריני וכו' נמי חבירתה דבעיקביך משמע נמי בסוף כצ"ל והד"א : (ה) ד"ה ת"ש האשה וכו' בעיקביך בעיקרא מקמי הפרה וכו' עליה נזירות ליפר לה וכו' דידיה דהא לאו איתפיס וכו' והלכך הוא דלא מצי מיפר דליהוי מיפר את שלה דכמאן מיפר את שלו : (ו) ד"ה אביי אמר אפי' תימא כדקתני שניהם :

הגהות מהר"ב רנשבורג

[illegible]